

Oponentský posudek kandidátské disertační práce

MUDr. Tamara Žáčková

Téma:

**Využití a význam 3D ultrasonografického vyšetření v
asistované reprodukci**

Vypracoval:

Prof. MUDr. Pavel Calda, CSc.

Praha, 30. května 2012

Popis kandidátské dizertační práce

Kandidátská dizertační práce je členěna do 7 oddílů na 84 stranách. Autorka cituje 93 literárních zdrojů. Téma výzkumu navrhl a odborně doktorandku vedl Doc. Dr. Ilkka Järvelä, Ph.D z univerzity v Oulu a dále se na ní podílelo pracoviště UPMD Podolí (doc. Krofta a Dr. Řezáčová) a školitel Doc. Mardešič.

Podrobný rozbor

Jazyk a formální úprava dizertační práce

Práce je napsána česky, je logicky strukturována, uspořádání jednotlivých částí textu a jeho členění na kapitoly a podkapitoly je účelné a přehledné. Struktura práce koresponduje s obsahem uvedeným na začátku práce. Literární odkazy splňují formální požadavky. Jazyková úroveň práce je dobrá, text je srozumitelný, autorka se vyjadřuje věcně a výstižně. Je zřejmé, že přípravě dizertační práce byla věnována značná pozornost. K formální stránce úpravy nemám připomínky.

Věcné připomínky

Str. 9: *Specializované ambulance pro léčbu neplodnosti vyhledává v současné době 15–20 % párů.*

Otázka: Co je v tomto případě 100% párů? Jak jste dospěla k tomuto číslu? Je to odhad či seriózní statistický údaj? Můžete citovat, z jakého zdroje čerpáte? Jedná se o údaj z ČR?

Str. 9 *V současnosti počet dětí počatých metodou IVF + ET dosahuje až 4 % všech narozených.*

Otázka: zde by měl být uveden literární zdroj pro toto tvrzení

Str. 9 *Úspěšnost tohoto léčebného programu se pohybuje okolo 30–40 % dosažených těhotenství na přenos embrya.*

Připomínka: chybí literární zdroj pro toto tvrzení

Str.10 *Selhání implantace zůstává hlavním důvodem, proč většina IVF cyklů nevede k vytouženému těhotenství.*

Komentář: termín „vytoužené těhotenství“ není termín vhodný pro vědeckou práci, osobně bych volil např. „žádanému těhotenství“

Str 41 *„špatný“ spermioqram*

Komentář: neodpovídá jazyku vědecké práce. Správněji „abnormální, patologický“ apod.

Str. 62 oddíl Diskuze:AVC (*Automatic Volume Calculation*), *nový softwarový program, identifikující a kvantifikující hypoechogenní oblasti v 3D souboru dat, umožňuje automatické zhodnocení jejich absolutní velikosti, středního průměru a objemu. Neomezený počet objemů může být takto kvantifikován a může být ideálním nástrojem pro zhodnocení ovariálního objemu a počtu antrálních folikulů (AFC) u žen podstupujících kontrolovanou ovariální stimulaci.*

Otázka: jak se vztahuje toto tvrzení k cílům dizertace a podle čeho autorka soudí, že tato metoda „může být ideálním nástrojem“? Zmínka o AVC není ani v metodice, ani výsledcích.

Otázka k diskuzi na str. 62: Mohla by autorka okomentovat, jak konkrétně korespondovala její zjištění „s výsledky předchozích literárních studií (54, 84, 13)“ – tj v čem a proč se lišila či v čem byly její výsledky shodné. Tento komentář bych považoval za mnohem přínosnější, než opakování vět z „úvodu“ a oddílu „výsledků“ v diskuzi.

Aktuálnost tématu

Téma je velmi aktuální, protože otázka přínosu 3D/4D zobrazení je stále diskutována a závěry nejsou jednoznačné.

Splnění cíle disertace

Autorka se věnovala vymezení nových aplikací 3D ultrasonografie v diagnostice žen zařazených do programu asistované reprodukce. Stanovila si 4 specifické cíle.

- 1. Zhodnocení vaskularity a jejího vlivu na potenciální kvalitu oocytů pomocí transvaginální 3D ultrasonografie a 3D power Doppler angiografie (3D PDA) .**

Autorka sledovala prospektivně charakteristiky 17 žen a zjistila statisticky významné charakteristiky folikulů u žen, které otěhotněly.

- 2. Posouzení významu neinvazivního 3D power Doppler ultrasonografického měření endometrálních a ovariálních parametrů v predikci výsledků transferu rozmražených embryí**

Ve skupině sledovaných 30 žen se nepodařilo prokázat signifikantně odlišné ultrazvukové charakteristiky. Přítomnost UZ obrazu „triple line“ lze pokládat za pozitivní prediktor prosperující gravidity po provedeném přenosu rozmražených embryí.

3. Zhodnocení vztahu hormonální sekrece corpus luteum a placenty ve vztahu k 3D power Doppler ultrasonografickým měřením prokrvení a objemu ovarií a corpus lutea u primigravid a multigravid po spontánní koncepci během 5.–11. týdne těhotenství

Tato studie jako první publikuje význam detekce aktivovaného žlutého tělíska v těhotenství již v prvním týdnu po provedení transferu rozmražených embryí. Rozdílnou míru funkce placenty, odrážející funkci corpus luteum zjistila mezi primigravidami a multigravidami již během prvních týdnů těhotenství.

Všechny cíle autorka splnila a jsou strukturovaně rozvedeny v závěrech dizertační práce.

Zvolené metody dizertace

Dizertantka pečlivě popsala metodiku a detailně se věnuje statistickým postupům. Práce byla schválena etickou komisí a autorka použila informovaný souhlas.

Význam pro společenskou praxi a pro další rozvoj vědy

Práce má nespornou vědeckou hodnotu, kde autorka získala cenné výsledky z jednotlivých sledování, které opublikovala v impaktovaných časopisech. Publikace jsou jako přílohy součástí dizertace.

Schopnost vědecké práce a prokázání hlubokých teoretických znalostí

Dizertantka prokázala schopnost vědecky pracovat. Práce cituje rozsáhlý soubor literatury. Autorčiny teoretické znalosti zabírající široké spektrum problematiky nejen z oblasti asistované reprodukce ale i perinatální medicíny.

Závěr

Autorka se zhostila vytýčeného úkolu výborně, prokázala schopnost vědecké práce a hluboké teoretické vědomosti. Výčet vlastních publikací je dokladem její dlouhodobé a systematické vědecké práce. Celkově hodnotím práci kladně a doporučuji k obhajobě.

Prof. MUDr. Pavel Calda, CSc.